

Dr. **Ivo Pilar** (Zagreb, 1874.—1933.), po struci pravnik i ekonomist (studirao u Beču i Parizu). Od početka XX. stoljeća do 1920. živi i radi u Bosni i Hercegovini (Sarajevo, Tuzla), potom do smrti u Zagrebu. Sudjelovao i u političkom životu: do jeseni 1918. zalagao se za održanje višenacionalne i multikulturne Habsburške Monarhije, ali pod uvjetom da se — u državno-političkom i nacionalno-političkom smislu — *reformira*, o čemu je napisao nekoliko važnih programskih spisa. U novostvorenoj južnoslavenskoj državi (Kraljevina SHS — Kraljevina Jugoslavija) politički je proganjan. Znanstvenik i publicist širokih interesa (umjetnost, povijest, sociologija, psihologija, demografija, politička geografija itd.). Najvažnija djela: studija *Secesija* (Zagreb 1898., kojom stječe »legitimaciju teoretičara modernizacije«), stručni rad o recepciji Općeg austrijskog građanskog zakonika u Bosni i Hercegovini (*Entwicklungsgang der Rezeption des Österreichischen ABG in Bosnien und Herzegowina...*, Wien, 1911.), opsežna studija *Die südslawische Frage und der Weltkrieg* (Beč, 1918., pod pseudonimom L. v. Südland), pionirski rad u hrvatskoj psihologiji (*Borba za vrijednost svoga »ja«*. *Pokus filozofije slavenskog individualizma*, Zagreb 1922.), političko-ekonomska studija *Immer wieder Serbien. Jugoslawiens Schicksalsstunde* (Berlin, 1933., pod pseudonimom Florian Lichtträger).

Sadržaj

RASPRAVE

- 9** Tomislav JONJIĆ:
Politički pogledi dr. Ive Pilara 1918.—1933. *Uvijek iznova Srbija* — radikalni zaokret ili dosljedni nastavak Pilarove političke misli?

PRILOZI

- 77** Josef Rauscher 1889—1937 und *Berliner Tageblatt und Handelszeitung* 1872—1939 (Caroline Hornstein Tomić)
78 Josef RÄUSCHER: „Südslawien“ ohne Südslawen?
83 R. W. Seton-Watson 1879—1951 (Caroline Hornstein Tomić)
83 R. W. SETON-WATSON: *Immer wieder Serbien: Jugoslawiens Schicksalsstunde* by Florian Lichtträger
87 Carlile Aylmer Macartney 1895—1978 (Caroline Hornstein Tomić)
87 C. A. MACARTNEY: *Immer wieder Serbien*. By Florian Lichtträger. With introduction by Friedrich Thimme. 1933. (Berlin: Verlag für Kulturpolitik)

GRADIVO

- 91** Pilar o izlasku Hrvatske iz Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1928. godine (Zlatko Matijević)
93 Koncept neodaslanoga Pilarova pisma dr. Trumbiću i dr. Krnjeviću (1928.)
97 Pilarovo pismo uredništvu zagrebačkoga federalističkog dnevnika *Hrvat* (1928.)
103 [Ivo PILAR], Exposé glede pitanja izlaska Hrvata iz Kraljevine S.H.S.

OSVRT S POVODOM

- 113** Tomislav JONJIĆ: Tuđmanov san o Europi slobodnih naroda

OCJENE I PRIKAZI

- 125** *Hrvatska između slobode i jugoslavenstva*, ZR, Zagreb, 2009. (Z. Hasanbegović)
128 Samir OSMANČEVIĆ, *Oswald Spengler. Filozofijska biografija*, Zagreb, 2009. (J. Lukin)

DODATAK

- Florian LICHTTRÄGER: *Immer wieder Serbien* (Berlin, 1933)